

XARİCİ DİLLƏRİN TƏDRİSİ METODİKASI
METHODOLOGY OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES
МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ

UOT 372.881.111.1

Qönçə Xanlar qızı Hacıyeva
Azərbaycan Dillər Universitetinin baş müəllimi
<https://orcid.org/0000-9169-122X>
gonchahajiyeva86@gmail.com
[https://doi.org/10.69682/arti.2025.92\(5\).110-115](https://doi.org/10.69682/arti.2025.92(5).110-115)

**AUTENTİK MATERİALLARIN TƏLƏBƏLƏRDƏ DİL YARADICILIĞI VƏ
KOMMUNİKATİV BACARIQLARINI İNKİŞAF ETDİRMƏ İMKANLARI**

Goncha Khanlar Hajiyeva
senior lecturer at Azerbaijan University of Languages

**OPPORTUNITIES OF AUTHENTIC MATERIALS IN DEVELOPING STUDENTS'
LANGUAGE CREATIVITY AND COMMUNICATIVE SKILLS**

Гонча Ханлар гызы Гаджиева
старший преподаватель Азербайджанского Университета Языков

**ВОЗМОЖНОСТИ АУТЕНТИЧНЫХ МАТЕРИАЛОВ В РАЗВИТИИ ЯЗЫКОВОГО
ТВОРЧЕСТВА И КОММУНИКАТИВНЫХ НАВЫКОВ СТУДЕНТОВ**

Xülasə. Məqalə ingilis dilinin xarici dil kimi tədrisində autentik materialların tələbələrin dil yaradıcılığı və kommunikativ bacarıqlarının inkişafına təsirini araşdırır. Tədqiqatda kommunikativ yanaşma, çoxlu intellekt nəzəriyyəsi və tapşırıqyönlü öyrənmə kimi müasir pedaqoji prinsiplərin autentik materiallarla birləşdirilməsinin rolu vurğulanır. Analiz göstərir ki, autentik mətnlər və audio-vizual resurslar tələbələrə dili real kommunikativ kontekstlərdə istifadə etmə imkanları təqdim edir, onların motivasiyasını artırır və dinləmə, oxu və ünsiyyət bacarıqlarının inkişafını dəstəkləyir. Eyni zamanda, autentik materiallar tələbələrin mədəni şüurunu və yaradıcılıq potensialını genişləndirir. Məqalə müəllimlərin material seçimi və tətbiqi zamanı nəzərə alınmalı olduqları strategiyaları, eləcə də dərslər prosesində autentik materialların effektiv istifadəsinin praktik aspektlərini təqdim edir.

Açar sözlər: *autentik materiallar, kommunikativ kompetensiya, yaradıcı ünsiyyət bacarıqları, dil öyrənmə motivasiyası*

Abstract. This article investigates the impact of authentic materials on the development of students' language creativity and communicative skills in English as a foreign language. The study emphasizes the role of combining modern pedagogical principles - such as the communicative approach, multiple intelligences theory, and task-based learning - with authentic materials. The analysis shows that authentic texts and audiovisual resources provide students with opportunities to use the language in real communicative contexts, enhance their motivation, and support the development of listening, reading, and communication skills. Additionally, authentic materials broaden students' cultural awareness and creative potential. The article presents strategies that teachers should consider when selecting and implementing materials, as well as practical aspects of effectively using authentic materials in the classroom.

Keywords: *authentic materials, communicative competence, creative communication skills, language learning motivation*

Аннотация. В статье исследуется влияние аутентичных материалов на развитие языкового творчества и коммуникативных навыков студентов при изучении английского языка как иностранного. В исследовании подчеркивается роль сочетания современных педагогических принципов, таких как коммуникативный подход, теория множественного интеллекта и обучение на основе задач, с

аутентичными материалами. Анализ показывает, что аутентичные тексты и аудиовизуальные ресурсы предоставляют студентам возможность использовать язык в реальных коммуникативных контекстах, повышают их мотивацию и способствуют развитию навыков аудирования, чтения и общения. Кроме того, аутентичные материалы расширяют культурную осведомленность студентов и их творческий потенциал. В статье представлены стратегии, которые преподаватели должны учитывать при выборе и применении материалов, а также практические аспекты эффективного использования аутентичных материалов в учебном процессе.

Ключевые слова: аутентичные материалы, коммуникативная компетенция, навыки творческого общения, мотивация к изучению языка

İngilis dilinin xarici dil kimi tədrisinin əsas məqsədi tələbələrin dili real kommunikativ vəziyyətlərdə istifadə edə biləcək səviyyədə kompetent olmalarını təmin etməkdir [4, s.53]. Bu səbəbdən, öyrənənlər yalnız qrammatik qaydaların öyrənilməsi ilə kifayətlənməməli, dilin ünsiyyət vasitəsi kimi mənimsənilməsinə yönəlməlidirlər. Müəllimin əsas vəzifəsi tələbələri daim ingilis dilindən praktik istifadəyə təşviq etmək, onları dili sadəcə qaydalar və yadda saxlanılan sözlər toplusu kimi deyil, kommunikasiya aləti kimi görməyə istiqamətləndirməkdir.

Müasir dil tədrisində kommunikativ yanaşma ənənəvi qrammatika-tərcümə metodunun məhdudiyyətlərini aradan qaldıraraq daha səmərəli nəticələr əldə etməyə imkan yaradır. Bununla yanaşı, çoxlu intellekt nəzəriyyəsi, kooperativ öyrənmə, tapşırıqyönlü və məzmunə əsaslanan təlim kimi müasir yanaşmalar da tələbələrin autentik qarşılıqlı ünsiyyət mühitində dil bacarıqlarını inkişaf etdirməsinə şərait yaradır. İngilis dilinin tədrisində metod və yanaşmalar qədər mühüm olan digər amil dərs prosesində istifadə edilən tədris materiallarıdır. Tədris materialları öyrənənlərin motivasiyasına, öyrənmə prosesinə və dil bacarıqlarının inkişaf dinamikasına birbaşa təsir göstərir. Bu baxımdan, autentik materiallar xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Çünki autentik mənbələr süni şəkildə hazırlanmış dərs materiallarından fərqli olaraq, dili təbii mühitdəki bütün xüsusiyyətləri ilə təqdim edir və beləliklə, tələbələrə daha real ünsiyyət təcrübəsi qazandırır.

Autentiklik məsələsi dilçilikdə yeni yanaşma deyil; o, artıq 20-ci əsrin əvvəllərindən müzakirə mövzusu olmuşdur. A. Gilmor qeyd edir ki, təbii mətnlər dilin bütün üslubi və funksional xüsusiyyətlərini özündə əks etdirir, halbuki süni mətnlər müəyyən qrammatik strukturların və məhdud söz birləşmələrinin təkrarı ilə məhdudlaşır. R. Robert isə hesab edir ki, sinif daxilində qurulan ünsiyyət real həyatdakı kommunikasiya nümunələrinə mümkün qədər yaxın

olmalıdır [6, s. 75]. Bu yanaşma həmçinin D. Haymsın “kommunikativ kompetensiya” konsepsiyası ilə uzlaşır; yəni dil biliyi yalnız qrammatika ilə məhdudlaşmamalı, kontekstə bağlı ünsiyyət bacarığını da əhatə etməlidir. Nəticə etibarilə, kommunikativ dil tədrisi mərkəzində dilin əzbərlənməsi və struktur qaydalarının öyrənilməsindən çox, onu mənalı ünsiyyət məqsədləri üçün istifadəyə yönəltmək dayanır [8, s. 26]. Bu isə tələbələrin yaradıcılıq potensialını stimullaşdıran və onları real dil mühitinə hazırlayan autentik materialların istifadəsini vacib edir.

“Kommunikativ kompetensiya” anlayışı ilk dəfə Noam Çomskinin dilçilik nəzəriyyəsinə qarşı yönəlmiş tənqidlər əsasında formalaşmışdır. N. Çomski dili yalnız ideal danışan və dinləyicinin qrammatik bilikləri əsasında izah edir, lakin yaddaş məhdudiyyətləri, diqqətin yayınması və ya ünsiyyət prosesindəki real səhvlər kimi faktorları nəzərə almır [1, s. 49]. Dell Hayms isə bu yanaşmaya qarşı çıxaraq, dilin yalnız qrammatikanı bilməkdən ibarət olmadığını, həm də cəmiyyətin mədəni və sosial həyatında müxtəlif simvolik formalarla – hekayə, mahnı, rəqs, teatr, musiqi və vizual sənətlərlə sıx bağlı kommunikativ fəaliyyət sahəsi olduğunu vurğulamışdır [8, s. 86]. Bu baxımdan, “kommunikativ kompetensiya” yalnız qrammatikanı mənimsəmək deyil, həm də onu sosial və mədəni kontekstdə düzgün tətbiq etmək bacarığı kimi nəzərdən keçirilir. Tədqiqatların nəticəsində irəli sürülən, daha sonra Merian Sels-Mersia tərəfindən genişləndirilən model “kommunikativ kompetensiya”-nı dörd əsas komponent əsasında izah edir: linqvistik, sosiolinqvistik, diskursiv və strateji kompetensiyalar [4, s. 72].

Linqvistik kompetensiya – dilin qrammatikasını, sintaksisini və lüğət ehtiyatını düzgün tətbiq etmək bacarığıdır. Bu, hansı sözlərin seçilməsi və onların necə ifadələrdə və cümlələrdə birləşdirilməsini müəyyənləşdirir.

Sosiolinqvistik kompetensiya – dilin konkret mövzu, situasiya və ünsiyyət iştirakçıları arasındakı münasibətlərə uyğun şəkildə işlədilməsini əhatə edir. Burada tələbə nəzakət, hörmət və ya dostluq münasibəti ifadə etmək üçün düzgün dil vasitələrindən istifadə etməyi öyrənir.

Diskursiv kompetensiya – daha geniş konteksti anlamaq və ardıcıl, məntiqi bütöv mətnlər qurmaq bacarığıdır. Bu, şifahi və yazılı ünsiyyət formalarının (məsələn, dialoq, nitq, məqalə və ya məktub) məna baxımından əlaqəli şəkildə təşkilini əhatə edir.

Strateji kompetensiya – ünsiyyət zamanı yaranan anlaşılmaqları aşkar etmək və aradan qaldırmaq, söz ehtiyatındakı boşluqları müxtəlif ifadə vasitələri ilə doldurmaq bacarığıdır.

Bu kompetensiyalar ayrı-ayrı öyrədilməyə ehtiyac duymur; onlar autentik mövzular əsasında təşkil olunmuş tədris fəaliyyətləri vasitəsilə integrativ şəkildə inkişaf etdirilə bilər. Sınıfdə qarşılıqlı ünsiyyət zamanı tələbələr öz təcrübələri ilə bu bacarıqları kəşf edir və tətbiq edirlər. Müəllimin rolu isə onların ünsiyyətdə çətinliklərlə qarşılaşdığı anlarda dəstək vermək, istiqamətləndirmək və kommunikativ fəaliyyətləri daha yaradıcı hala gətirməkdir. C. Harmer autentik materialları ana dili danışanları üçün nəzərdə tutulmuş, real və dərs məqsədli olmayan mətnlər kimi təsvir edir [7, s. 134]. D. Nunan isə autentik materialları real kommunikasiya nəticəsində meydana çıxmış şifahi və yazılı dil məlumatları kimi izah edir; yəni onlar xüsusi olaraq dil öyrətmək üçün hazırlanmayıb. Qısaca, autentik materiallar dərstdə istifadə oluna bilən, lakin ikinci dil və ya xarici dil tələbələri üçün dəyişdirilməmiş mətnlərdir [13, s. 15]. Bu baxımdan, autentik materiallar xüsusi tədris məqsədi üçün yaradılmır, onlar real dil mühitini əks etdirir. Xarici dil dərslərində istifadə edilə biləcək autentik materialların çoxlu mənbələri mövcuddur. İngilis dilinin tədrisi prosesində istifadə olunan materialları üç kateqoriyaya ayırmaq olar:

Autentik dinləmə və izləmə materialları: TV reklamları, yarışma şouları, cizgi filmləri, xəbər klipləri, komediya verilişləri, filmlər, seriallar, peşəkar şəkildə yazılmış qısa hekayələr və romanlar, radio reklamları, mahnılar, sənədli filmlər və satış təqdimatları.

Autentik vizual materiallar: slaydlar, fotosəkillər, tablolar, uşaqların rəsmləri, qrafik təs-

virlər, yazısız küçə nişanları, siluətlər, jurnal şəkilləri, mürəkkəb ləkələr, poçt kartları, yazısız şəkil kitabları, möhürlər və rentgen şəkilləri.

Autentik çap materialları: qəzet məqalələri, film reklamları, astroloji sütunlar, idman hesabatları, nekrologlar, məsləhət sütunları, mahnı sözləri, restoran menyuları, küçə nişanları, qida qablaşdırmaları, turist broşürləri, universitet kataloqları, telefon kitabları, xəritələr, TV bələdçiləri, komikslər, təbrik kartları və avtobus cədvəlləri.

Tədqiqatçılar arasında ümumi razılıq mövcuddur ki, autentik dil məlumatı ikinci dil öyrənmədə effektiv şəkildə istifadə oluna bilər [6, 9, 11]. Belə materiallar tələbələrə hədəf dilin geniş spektrini təqdim edir, dilə daha dərin şəkildə məruz qalma imkanı yaradır və pedaqoji baxımdan qiymətli sayılır. Məsələn, tələbələr autentik mahnı və hekayələri dinləyərkən müxtəlif ölkələrdəki dialekt fərqlərini eşidə bilər və bu, sinif müzakirələri üçün zəngin material təqdim edir [9, s. 16]. Brinton qeyd edir ki, media vasitəsilə təqdim olunan autentik materiallar sinif ilə real dünya arasında birbaşa əlaqəni gücləndirir və autentik materiallardan istifadə nəticəsində tələbələrin motivasiyasının artdığını, həmçinin real dünya kontekstində dil bacarıqlarını tətbiq etmək bacarığının inkişaf etdiyi müşahidə olunur. [3, s. 57].

D. Nunan və A. Gilmore vurğulayırlar ki, müxtəlif autentik materiallarla qarşılaşmaq tələbələrdə marağı artırır və dərs mövzularını real həyatla əlaqələndirməyə imkan verir [9, 11]. Autentik materialların dərstdə istifadəsinin aşağıdakı faydalarını qeyd etmək olar: tələbələr real dialoqlarla tanış olur, motivasiya yüksəlir, dünyada baş verən hadisələrdən xəbərdar olurlar, dərs kitablarında əks olunmayan qeyri-formal və gündəlik ifadələrlə tanış olurlar, uğur və nailiyyət hissi yaranır.

Bununla belə, autentik materialların orijinal formasında istifadəsində çətinliklər də mövcuddur. Bunlar arasında: materialların mədəni cəhətdən çətin və ya yeni başlayan tələbələr üçün anlaşılmaqlı olması, nadir istifadə olunan söz və ifadələrin tələbəyə mənimsədilməsinin çətinliyi, autentik materialların tapılmasının vaxt aparması və bəzən çətin olması göstərilə bilər. Xarici dil dərslərində autentik materialların seçimi müəllim tərəfindən tələbələrin faydasını maksimuma çatdırmaq məqsədilə diqqət-

lə aparılmalıdır. R. Robert qeyd edir ki, autentik materialların seçilməsində əsas meyarlar bunlardır: (a) tələbələrin marağı və mövzuya uyğunluğu, (b) mədəni kontekstə uyğunluq, (c) mətnin dil və koqnitiv səviyyəyə uyğunluğu, (d) praktik istifadə imkanları [12, s. 79]. Buna əlavə olaraq, C. Tompson və V. Kuk autentik materialların seçilməsində nəzərə alınmalı olan əlavə aspektləri vurğulamışlar: tələbələrin əvvəlki bilikləri, marağı, dil səviyyəsi və mətnin təşkilati quruluşu. Xüsusilə audio və video materialların istifadəsi zamanı səs keyfiyyəti, danışanların sayı, mövzu, müddət və vizual dəstəyin mövcudluğu kimi aspektlər diqqətə alınmalıdır [5, s. 16].

ABŞ Dövlət Departamentinin Təhsil və Mədəniyyət İşləri Bürosu (2010) autentik materialların seçilməsi üçün bir sıra praktik təlimatlar təqdim edir. Bu təlimatlara görə, materiallar tələbələrin yaş qrupu və dil səviyyəsinə uyğun olmalı, dərstdə öyrədilən mövzunu real şəkildə əks etdirməli, dilin autentik istifadəsini göstərməlidir. Məsələn, dinləmə mətnləri ana dili danışanların müxtəlif danışmaq formalarını və ya tələbələrin yaşadığı mühitdə qarşılaşa biləcəkləri yerli və qeyri-yerli ingilis dili nümunələrini əhatə edə bilər. Materiallar həm yerli mənbələrdən, həm internetdən, həm də müəllim tərəfindən toplanmış şəkildə əldə oluna bilər. Çap, səs, şəkil və digər vizual vasitələr baxımından keyfiyyətli olmalı və sinifdə autentik fəaliyyətlər üçün uyğun olmalıdır.

Autentik materiallardan istifadə zamanı müəllim mətnləri qəsdən sadələşdirməməli, bunun əvəzinə tapşırıqları sadələşdirməli və dərs prosesini mərhələli şəkildə qurmalıdır: əvvəlcədən fəaliyyətlər, qlobal anlayış fəaliyyətləri, xüsusi məlumat tapşırıqları, dil tapşırıqları və dərstdən sonra fəaliyyətlər [16]. Mətnləri dəyişdirərək onların autentiqliyini itirməmək vacibdir. Tələbələrə mətnin əsas məzmununu anlama strategiyaları öyrədilməli, məsələn, kontekstdən istifadə etməklə məlum olmayan sözlərin mənası çıxarılmalı və ya ana dil biliklərindən (əgər sözlər oxşardırsa) istifadə etmələri təşviq edilməlidir. Bu yanaşma dərs kitablarının aktual və müasir olmasının vacibliyini də vurğulayır. Autentik materiallar saxta materiallarla müqayisədə bir çox üstünlüklərə malikdir. Onlar tələbələrin dil biliklərini inkişaf etdirməkdən əlavə, yaradıcılıq və kommunikativ bacarıqlarını artır-

maqda da əhəmiyyətli rol oynayır. Lakin bu o demək deyil ki, materialların seçilməsi və istifadəsi avtomatik olaraq tələbələrin kommunikativ kompetensiyasını inkişaf etdirəcək. Ən vacib məsələ müəllimin istifadə etdiyi metod və strategiyalardır. Müxtəlif tədqiqatçılar autentik materiallardan istifadə zamanı metodların düzgün tətbiqinin effektivliyini artırdığını qeyd edirlər [5; 13; 16].

İngilis dilinin xarici dil kimi tədrisində autentik materialların inteqrasiyası tələbələrin dil öyrənmə prosesinə aktiv şəkildə qoşulması və onların ünsiyyət bacarıqlarının inkişafı üçün mühüm potensiala malikdir. Bu cür materiallar yalnız tələbələr üçün aktual və real həyat vəziyyətlərinə uyğun məzmun təqdim etmir, eyni zamanda öyrənmə prosesində maraq və iştirakçılığı artıraraq motivasiyanı gücləndirir. Autentik materiallar öyrənmə fəaliyyətlərini tələbələrin maraq dairəsi və mədəni konteksti ilə əlaqələndirərək, onların dil biliklərinin və kommunikativ bacarıqlarının inkişafına şərait yaradır və öyrənmə mühitini daha təsirli və cəlbəedici edir [14, s. 36]. Bundan əlavə, bu cür materiallardan istifadə tələbələrə öz öyrənmə prosesində daha müstəqil olmalarına imkan verir, çünki onlar öz təcrübələrinə və məqsədlərinə uyğun məzmunla işləyərək dil bacarıqlarını daha səmərəli şəkildə inkişaf etdirə bilirlər. Autentik materialların tətbiqi tələbələrdə dilə qarşı olan təşvişi və gərginliyi azaltmağa kömək edir, bu da onların öyrənmə prosesində aktiv iştirakını təmin edir və gündəlik ünsiyyət zamanı rastlaşdıqları müxtəlif dil üslublarına və kontekstlərə uyğunlaşma qabiliyyətini artırır. Bu yanaşma, həmçinin dərs materialının tələbələrin əvvəlki bilikləri və dil qabiliyyətləri ilə əlaqələndirilməsinin vacibliyini vurğulayır, beləliklə tələbələr yazılı və şifahi formada dilin mürəkkəbliyini uğurla mənimsəyə bilirlər [15, s. 55-68].

Autentik materialların dərs prosesinə daxil edilməsi müəllimlərə real dünya vəziyyətlərinə uyğun qiymətləndirmə və fəaliyyətlər hazırlamağa imkan verir. Bu isə tələbələrin dil bacarıqlarını praktik kontekstdə tətbiq etmələrinə şərait yaradır və hədəf dilin daha əhatəli şəkildə mənimsənilməsinə təmin edir. Belə materiallar tələbələrdə motivasiyanı və dərsə marağı artıraraq, dil öyrənmə prosesini daha mənalı və real həyatla əlaqəli edir. Autentik materiallar müxtəlif növ mətnləri və mövzuları əhatə edərək tələbələrin

bütün dörd dil bacarığını eyni zamanda inkişaf etdirməsinə imkan yaradır və öyrənməni daha holistik bir yanaşma çərçivəsində təmin edir. Autentik materialların istifadəsi öyrənmə fəaliyyətlərinin tələbələrin əvvəlki bilikləri və dil səviyyəsi ilə uyğunlaşdırılmasının vacibliyini göstərir. Bu, öyrənmə prosesini həm çətin, həm də əlçatan edir, nəticədə dil nəticələri və öyrənmə müstəqilliyi artır. Bundan əlavə, belə materialların istifadəsi tələbələrə fikir bildirmək və mənalı müzakirələr aparmaq imkanını yaradaraq onların kommunikativ kompetensiyasını gücləndirir və əməkdaşlığa əsaslanan öyrənmə təcrübələrini təşviq edir [14, 34-50].

Tədqiqatlara əsasən autentik materialların proqramlaşdırılmış şəkildə istifadəsi yalnız dərsin aktuallığını artırmır, həm də tələbələrin dil öyrənmə təcrübəsini onların həyat təcrübəsi və mədəni konteksti ilə əlaqələndirərək öyrənməyə dərin maraq yaradır və motivasiyanı gücləndirir [2, s. 45-60]. Autentiklik anlayışı isə çoxşaxəli və kompleksdir, burada mətnin özü, ünsiyyət vəziyyəti, iştirakçılar və qarşılıqlı təsirin məqsədi mühüm rol oynayır. Empirik tədqiqatlar göstərir ki, tələbələr öz maraqlarına və mədəni fonuna uyğun autentik mətnlərlə qarşılaşdıqda motivasiyaları əhəmiyyətli dərəcədə artır və nəticədə dil öyrənmə və kommunikativ bacarıqlar daha effektiv inkişaf edir [14].

Aparılmış təhlil göstərir ki, autentik materiallardan istifadə tələbələrin dili real ünsiyyət kontekstində mənimsəməsinə əhəmiyyətli dərəcədə töhfə verir və onların öyrənmə prosesini daha məqsədyönlü və səmərəli edir. Müəllimlər tərəfindən göstərilən pedaqoji dəstək bu prosesdə xüsusi rol oynayaraq tələbələrin çətinlik-

ləri aşmasına və bilikləri praktik şəkildə tətbiq etməsinə imkan yaradır [7; 11; 12;16]. Autentik materialların düzgün seçilməsi və məqsədyönlü tətbiqi tələbələrin kommunikativ kompetensiyasını inkişaf etdirməklə yanaşı, onların dil yaradıcılığını və ünsiyyət bacarıqlarını da formalaşdırır. Nəticə etibarilə, dinləmə və oxu bacarıqlarında müşahidə olunan inkişaf yalnız əvvəlki tədqiqatların nəticələrini təsdiqləmir, həm də tələbələrin öyrənmə təcrübəsini zənginləşdirir və onların dil bacarıqlarının daha geniş, real və mənalı kontekstdə formalaşmasına şərait yaradır.

Problemin aktuallığı. Tədqiqatın aktuallığı müasir dil tədrisində kommunikativ yanaşmaya artan ehtiyac və autentik materialların bu istiqamətdə mühüm alət kimi qəbul edilməsindən irəli gəlir. Qlobal kommunikasiya dövründə tələbələrin dili real situasiyalarda istifadə bacarıqlarının inkişaf etdirilməsi xarici dil tədrisinin əsas prioritetlərindən biridir.

Problemin elmi yeniliyi. Tədqiqat autentik materialların dil yaradıcılığı və kommunikativ kompetensiyanın formalaşmasında integrativ rolunu sistemli şəkildə araşdırmaqla mövcud ədəbiyyata yeni elmi baxış gətirir. Məqalədə autentik materialların tətbiqi çoxlu intellekt nəzəriyyəsi, tapşırıqyönlü öyrənmə və kommunikativ yanaşma ilə əlaqələndirilərək onların qarşılıqlı təsirinə elmi əsasları müəyyənləşdirilir.

Problemin praktik əhəmiyyəti. Məqalənin praktik əhəmiyyəti ondan ibarətdir ki, autentik materialların tətbiqi tələbələrdə dil yaradıcılığını və kommunikativ bacarıqları inkişaf etdirərək dərş prosesini daha səmərəli və real həyatla əlaqəli edir. Bu nəticələr müəllimlər üçün dərş planlaşdırılmasında daha təsirli strategiyalar seçməyə, tələbələrin motivasiyasını artırmağa və öyrənmə mühitini zənginləşdirməyə imkan verir.

Ədəbiyyat:

1. Acar, A. (2005). The "Communicative Competence" Controversy. Asian EFL Journal. http://www.asian-efl-journal.com/sept_05_ac.pdf
2. Ahmad, F. (2020). Integrating authentic materials to enhance learner engagement in EFL classrooms. Journal of Language Teaching Research, 11(2), 45–60.
3. Brinton, D. M. (1991). The use of media in language teaching. In M. Celce-Murcia (Ed.), Teaching English as a Second or Foreign Language. Boston: Heinle and Heinle Publishers.
4. Celce-Murcia, M., & Olshtain, E. (2005). Discourse-Based Approaches: A new Framework for Second Language Teaching and Learning. Handbook of Research in Second Language Teaching and Learning. Lawrence Erlbaum Associates Publisher, New Jersey.
5. Cook, V. (1981). Using Authentic Materials in the Classroom. <http://homepage.ntlworld.com/vivian.c/Writings/Papers/AuthMat81.htm>
6. Gilmore, A. (2004). A comparison of textbook and authentic interactions. ELT Journal, 58(4).
7. Harmer, J. (1991). The Practice of English Language Teaching. London: Longman.
8. Hymes, D. (1972). On Communicative Competence. In J. Pride & J. Holmes (Eds.), Sociolinguistics. England: Penguin Harmondsworth.

9. Martinez, A. G. (2002). Authentic Materials: An Overview on Karen's Linguistic Issues. <http://www3.telus.net/linguisticsissues/authenticmaterials.html>
10. Moss, D. (2005). Teaching for Communicative Competence. Focus on Basics, 7(C). http://www.ncsall.net/fileadmin/resources/fob/2005/fob_7c.pdf
11. Nunan, D. (1999). Second Language Teaching and Learning. Boston: Heinle and Heinle Publishers.
12. Robert, R. (2012). Tips on selecting effective authentic reading materials. <http://elt-resourceful.com>
13. Sanderson, P. (1999). Using Newspapers in the Classroom. Cambridge: Cambridge University Press.
14. Shuang, L. (2014). The impact of authentic materials on students' communicative competence in EFL classrooms. Asian Journal of Applied Linguistics, 1(2), 34–50.
15. Sumarsono, A., et al. (2017). Developing listening skills through authentic materials in EFL contexts. Indonesian Journal of Applied Linguistics, 7(1), 55–68.
16. Thompson, C. (1997). Selecting Authentic Materials (Reading, Listening, Viewing). The ACTFL Annual Meeting. Nashville. <https://facultystaff.richmond.edu/~rterry/Middlebury/authentic.htm>

Redaksiyaya daxil olub:22.09.2025